
Effektstudier: Varför, vad och nytta för vem?

Rolf Sandahl

Effektutvärdering

- *...utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag...inom kulturområdet (Myndigheten för kulturanalys)*
 - *...utvärdera, analysera och redovisa effekter av statens åtgärder för hållbar tillväxt... (Tillväxtanalys)*
 - *...utvärdera, analysera samt redovisa effekter av föreslagna och genomförda åtgärder inom transportområdet (Trafikanalys)*
-

Utvärdering - behov

- Tillgången till bl.a. *policyrelevanta* studier av hög *vetenskaplig kvalitet* som tar sikte på *effekter* av utbildningspolitiska beslut behöver öka.
-

Effektmätning – på lång sikt?

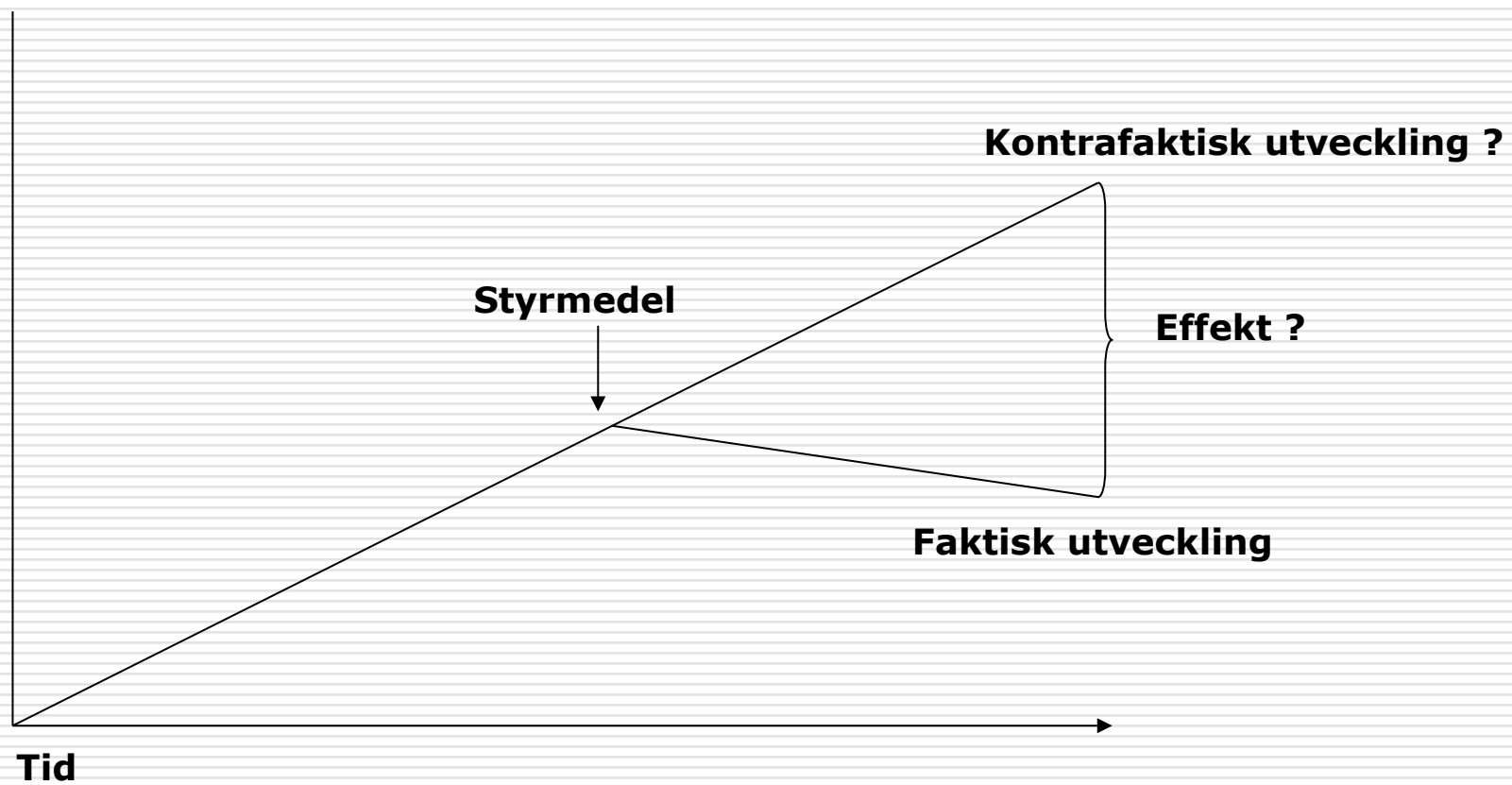
- *“Att påverka skolans utveckling och vända en negativ utveckling kan ta tid... Det kan dröja innan resultatet av regeringens satsningar kan utläsas, t.ex. i form av andelen elever med fullständiga betyg från grundskolan.”*

Prop. 2011/12:1

Effekt - definition

- *En förändring som inträffar som annars inte skulle ha inträffat eller inträffat vid ett senare tillfälle*
-

Kontrafaktisk utveckling

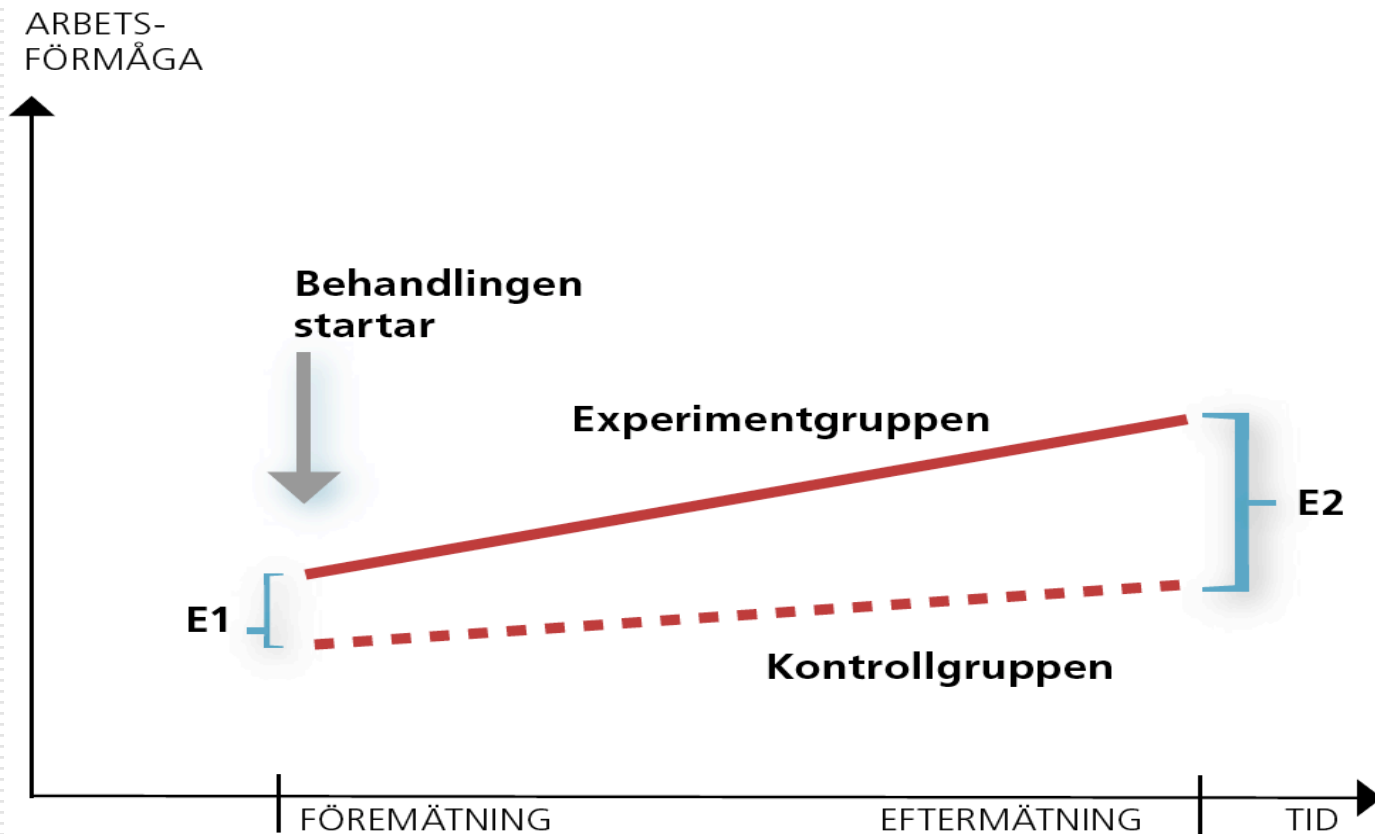
Faktorer som kan påverka måluppfyllelsen

Forsknings-spridning - behov

- Det finns också ett stort behov av att få tillgång till *forskning* med *relevans* för skolans *måluppfyllelse*, Det bör därför finnas en tydlig funktion som kan säkra att kunskap sprids till profession och beslutsfattare om arbetssätt och metoder i undervisningen. En sådan funktion bör kunna bidra till förbättrad måluppfyllelse och främja *evidensbaserade* arbetssätt.
-

Experiment - kontrollgrupp

Does it work?

"The traditional 'does it work?' question transforms instantly into at least five different lines of inquiry: what is it about this kind of intervention that works, for whom, in what circumstances, in what respects and why.

Ray Pawson

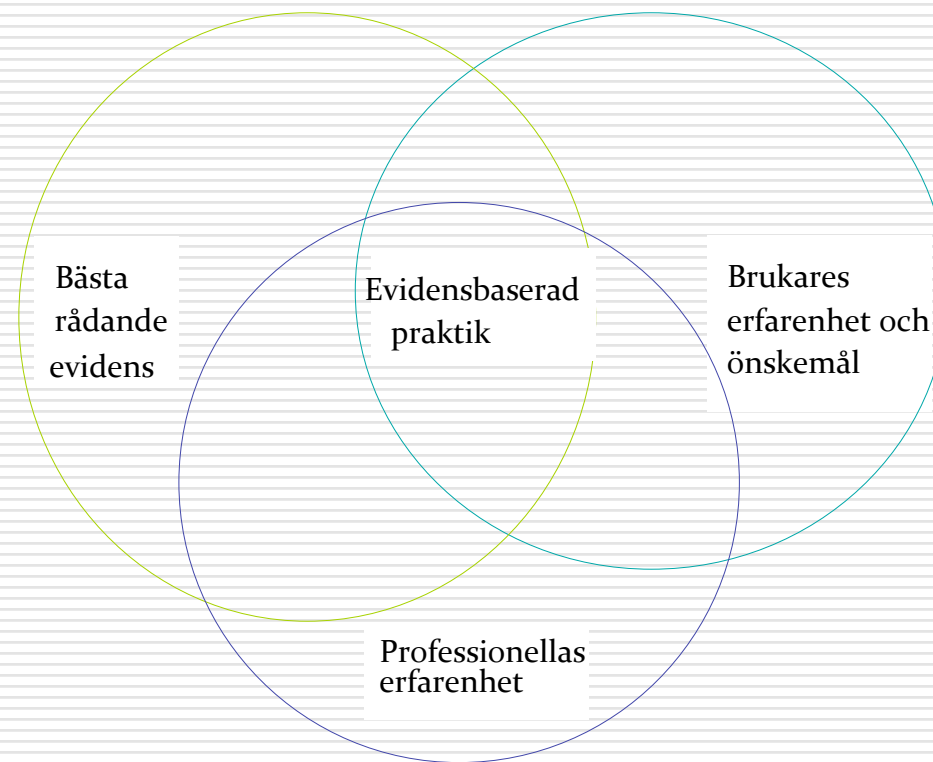
Evidens

Bevis är inte alltid heller ”säker” eller obestridlig kunskap. Bevis diskuteras av en jury. En vetenskaplig expertkommitté diskuterar också om bevisen är rimliga, relevanta, tillräckliga eller tendensiösa. Evidens kommer oftast från flera olika källor (triangulering) och kan inte begränsas till en fråga om val av metod. Dessutom är den kunskap vi bedömer vara ”sann” vid ett tillfälle inte så sällan omkullkastas av andra insikter vid ett senare tillfälle. Det är därför som ofta talas om den bästa rådande evidensen.

Meritvärde för klass 9 A och klass 9 B

<i>Meritvärde</i>	<i>HT 2006</i>	<i>VT 2007</i>	<i>HT 2007</i>	<i>VT 2008</i>
<i>Klass 9 A</i>	172	184	223	245
<i>Klass 9 B</i>	145	158	169	193

Evidensbaserad praktik

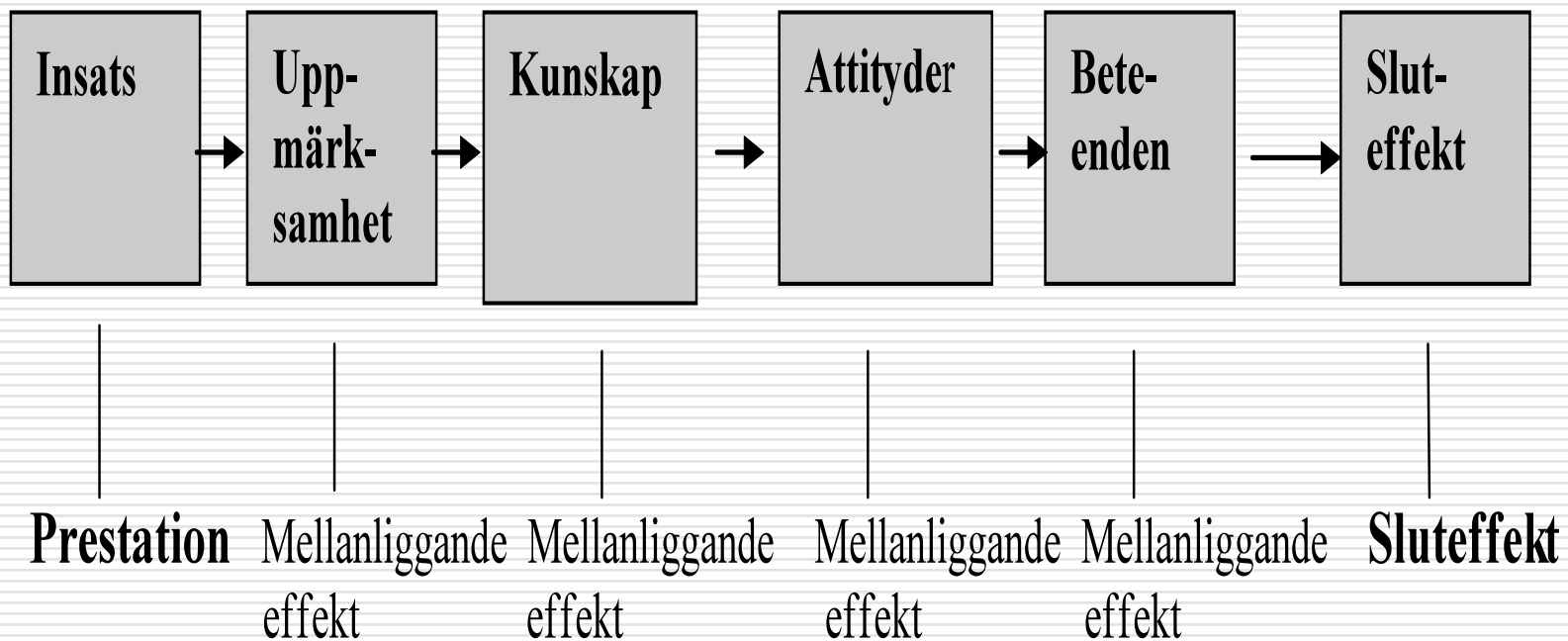
Effekter på elevnivå?

- *En indikation om att skolan är på rätt väg fås genom att SALSA statistik. Läsåret 2006/2007 hade ... en måluppfyllelse på 63 %. Modellberäknat värde var 55 %*
-

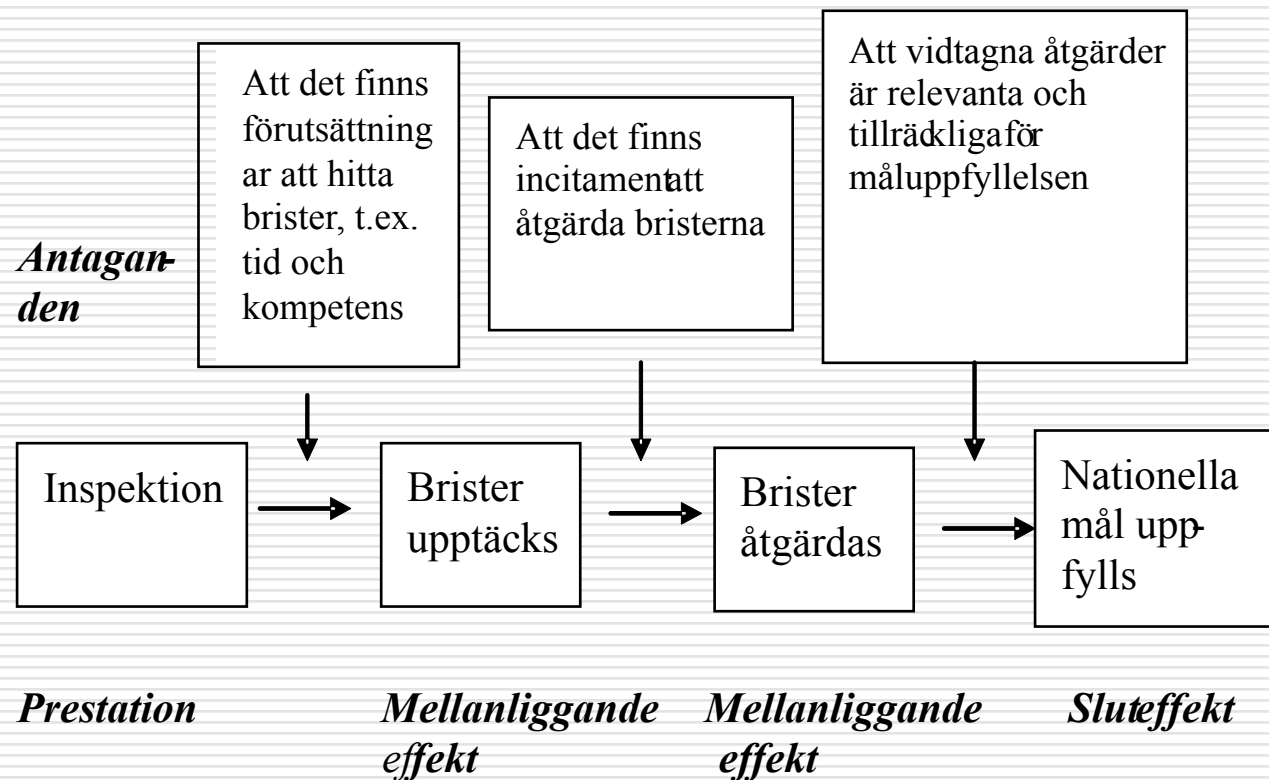
Svårt att utvärdera effekter

- *Arbetet är långsiktigt och effekter kan ofta inte visas förrän långt efter det att åtgärderna vidtagits. Det kan också vara svårt att urskilja vad Socialstyrelsens insatser betytt och vad som påverkats av andra aktörer inom respektive område (Socialstyrelsen)*
 - *arbetsmiljöområdet finns olika aktörer "Det är svårt att isolera verkets insatser från övriga förändringar i samhället." (Arbetsmiljöverket)*
-

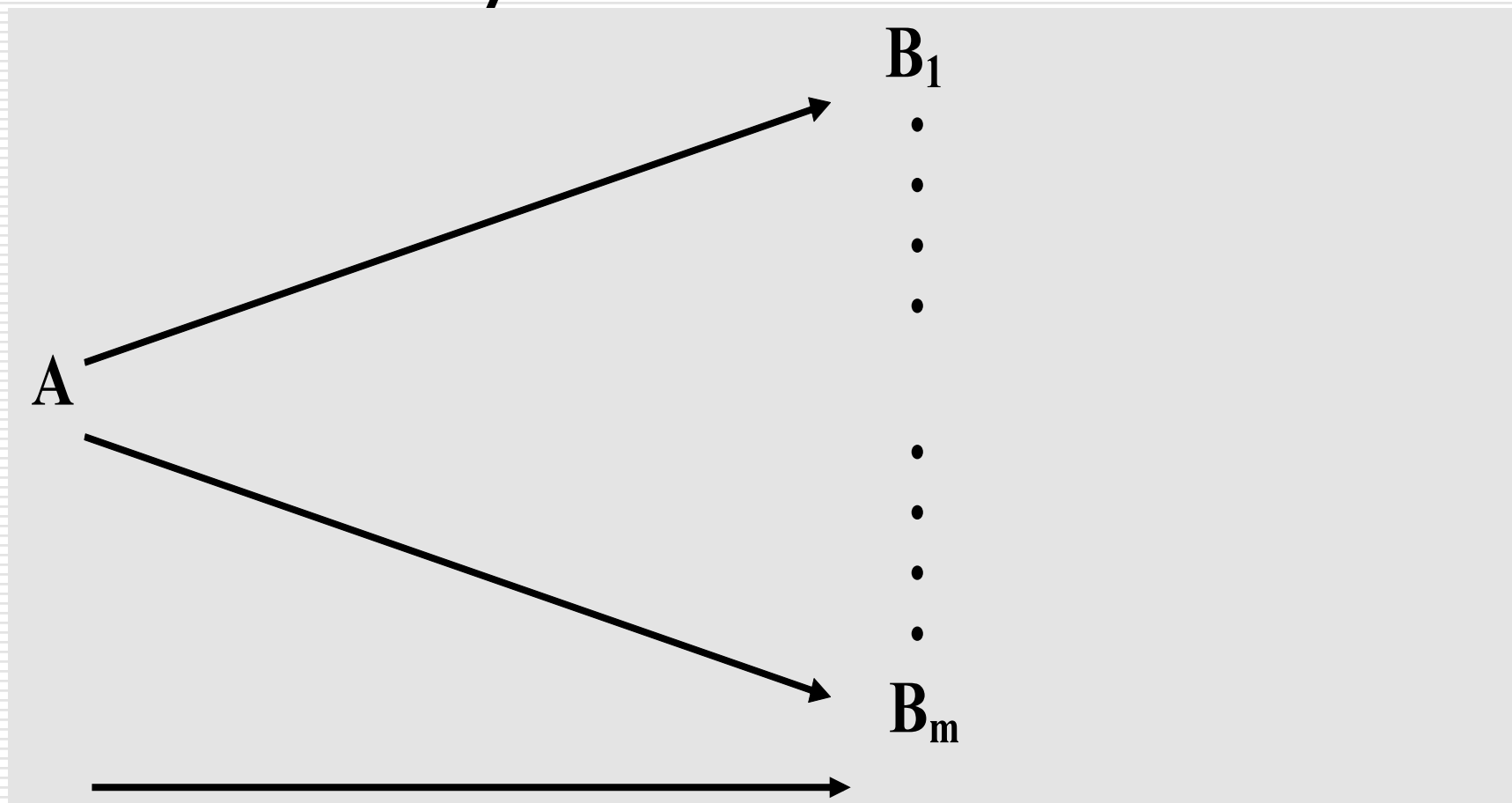
Effektkedja - informationskampanj

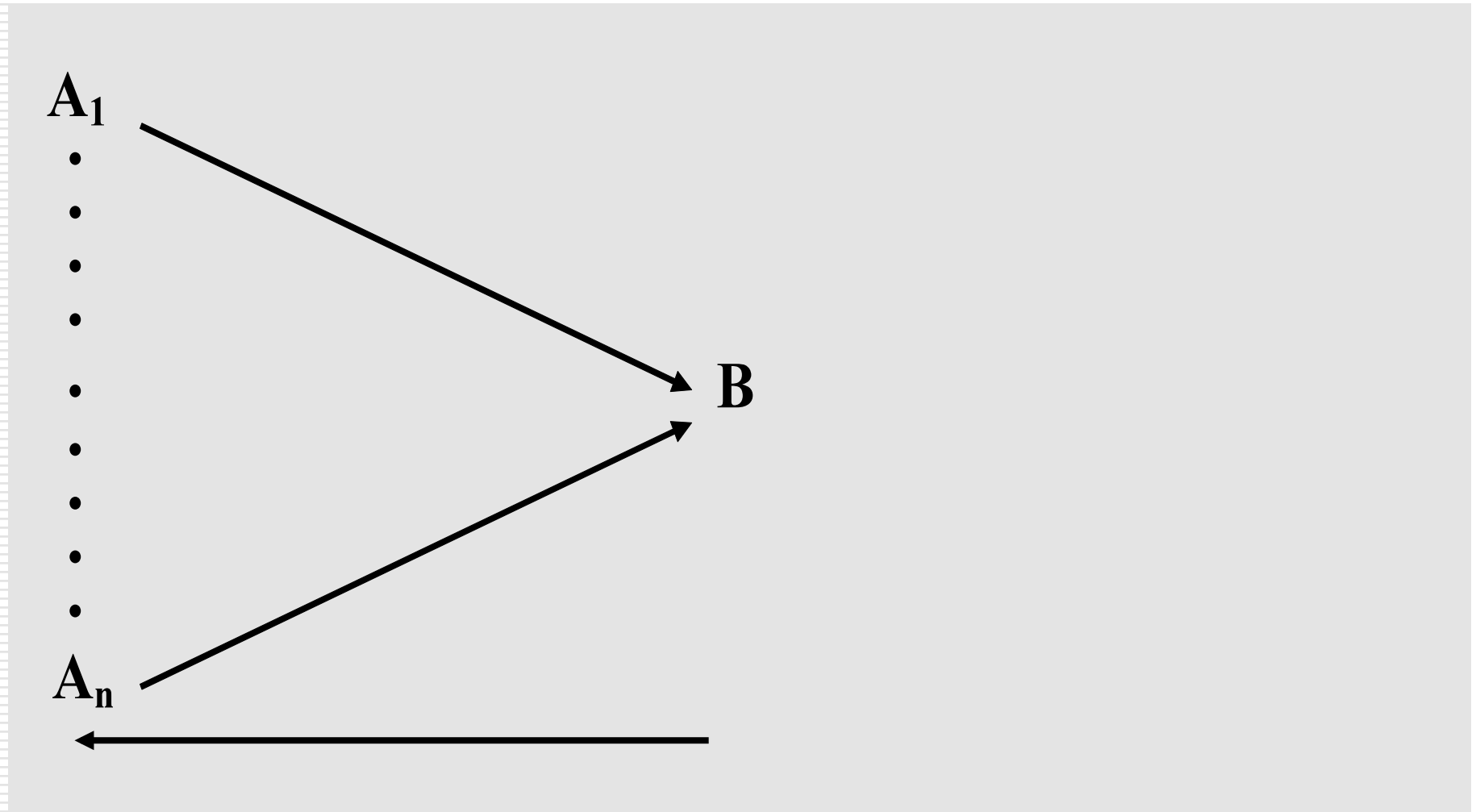
Programteori - skolinspektionen

Effektanalys

Orsaksanalys

TILLVARATAGNA EFFEKTER
